

РЕЙ БРЕДЪРИ ЧОВЕКЪТ С РОРШАХОВАТА РИЗА

Превод от английски: Нели Константинова, 1982

chitanka.info

Брокау!

Какво име!

Вслушайте се в неговото баукане, джафкане и ръмжене, чуйте внушителното възвестяване на:

Имануел Брокау!

Чудесно име за най-великия психиатър, нагазил някога морето на съществуването, без да загази.

Изтърсете праха от някой многосимптомен, дебелотомен труд на Фройд и всички студенти ще кихнат:

Брокау!

Но какво в същност стана с него?

Един ден, като в първокласен водевил, той изчезна.

Вече извън лъча на прожектора, чудесата му изглеждаха застрашени от обрат. Психозайци заплашваха да скочат обратно в шапките. Пушилки се всмукваха обратно в гръмовержни оръжейни дула. Всички бяхме в очакване.

Десет години мълчание. И все мълчание.

Брокау изчезна, сякаш се бе хвърлил с гръмогласен смях посред Атлантика. За какво? Да се задълбочи в Моби Дик? Да психоанализира тоя блед призрак и установи какво в същност е имал против Лудия Ахав?

Кой знае?

За последен път го видях да тича за вечерния самолет, а жена му и шестте померански кучета джафкаха далеч подире му из сумрачното поле.

— Довиждане навеки!

Щастливият му вик изглеждаше шега. Но на другия ден видях един човек да изкъртва златната табелка о името му от вратата на кабинета му, а тромавата му кушетка бе избутана в лошото време към някакъв търг на Трето авеню.

И тъй исполинът, който беше Ганди-Мойсей-Христос-Буда-Фройд едновременно, всичките напластени в една невероятна торта, изчезна през една пролука в облаците. За да умре? Или за да живее тайно?

Десет години по-късно пътувах с един калифорнийски автобус по красивите нюпортски брегове.

Автобусът спря. Вътре скочи мъж на около седемдесет години и сребърниците му прозвъннаха като манна в стъклената каса. Погледнах го от дъното на автобуса и ахнах:

— Брокау! Свети боже!

И с ореол или без ореол, но беше той самият. Извисил се като богоявление, брадат, патриаршески благосклонен, мъдър, жизнерадостен, приветлив, прощаващ, състрадателен, покровителствен, нескончаем и вечен...

Имануел Брокау.

Но не в тъмен костюм, не.

Вместо това, сякаш в одеждите на някаква горда нова църква, той носеше:

Панталон бермуди. Черни кожени мексикански сандали. Шапка с емблемата на лосанжелеския бейзбол отбор. Големи слънчеви очила. И...

Ризата! О, боже! Ризата му!

Нещо зашеметяващо, цялата претрупана с пълзящи растения и живи росянки, цялата в Поп-Оп извивки и кривки, на всякакви цветчета и райета, с невероятни плетеници и главоблъсканици от всякакви митологически зверове и символи!

С отворена яка, тази необятна риза се ветрееше като хиляди знамена от парад на обединени, но невротични нации.

Доктор Брокау накриви бейзболната си шапка и повдигна слънчевите очила да огледа за празни места. Тръгна бавно през автобуса, като току се обръщаше, поспираше и се задържаше при някого. Ту прошепваше нещо на някой мъж, ту заговаряше тихо някоя жена или дете.

Тъкмо щях да го повикам, когато го чух да казва:

— Ей, а на тебе на какво ти прилича?

Едно малко момче, захласнато в одеждите на възрастния мъж, подобни на цирков афиш, примигна, сякаш се пробуждаше. Мъжът го насърчи с лакът:

— *Ризата* ми, момче! *Какво* виждаш на нея?

— Конеч! — изрече най-сетне момчето. — Танцуващи коне!

— Браво! — Лекарят просия, потупа го и продължи нататък. —

А вие, сър?

Един младеж, спечелен от непринудеността на този нашественик от някакъв слънчев свят, отговори:

— Ами-и... облаци естествено.

— Купести или кълбести?

— М-м-м... не буреносни във всеки случай. Рунтави овчи облаци.

— Чудесно!

Психиатърът навлизаше все по-навътре.

— Мадмоазел?

— Сърфинг! — вгледа се петнайсетгодишно момиче. — Ето ги и вълните, огромни. Само си е сърфинг! Страхотно!

И така продължаваше. С всяка крачка на този голям човек в автобуса се надигаха нови вълни смях и хихикане и ставайки все по-заразителни, прерастваха в гръмогласен смях. Вече десетина пътници бяха чули първите отговори и влязоха в играта. Тази жена виждаше небостъргачи! Лекарят подозрително сви вежди. Лекарят смигна. Онзи мъж виждаше кръстословици. Лекарят разтърси ръката му. Едно дете разкри оптическите измами на зебри в африканска джунгла. Лекарят потупа животните и те скочиха! Една възрастна жена виждаше смътни Адами и мъгляви Еви, прогонени от мержелеещи се Градини. Докторът приседна до нея; взеха да спорят в яростно-възбуден шепот, после той скочи и продължи нататък. Дали възрастната жена не е била изгонена от квартирата си? А този младеж виждаше двойката поканена обратно в рая!

Кучета, светкавици, котки, коли, гъбовидни облаци, човекоядни растения!

Всеки човек, всеки отговор предизвикваше нови взривове смях. Вече всички заедно се смеехме. Този чудесен старец бе празник на природата, каприз, необузданата божия воля, който съшиваше в едно цялата ни разпокъсаност.

Слонове! Кранове! Будилници! Страшни съдове!

В началото, когато той скочи в автобуса, ние не искахме нищо един от друг. Но сега, също като при някое страхотно събитие, което не може да не се изкоментира — огромен снеговалеж или спиране на тока, затъмнило два милиона дома, — той хвърли всички ни в един общ сладък лаф и смях до сълзи, които усещахме да измиват бузите ни и да пречистват душата ни.

Всеки отговор изглеждаше по-смешен от предишния и най-силно от всички изригваше смехът през сълзи на този велик, невероятен и прекрасен лекар, който на място питаше, откриваше и лекуваше буцата в гърлото ни. Китове. Водорасли. Поляни. Загубени градове. Прелестни жени. Спираше. Извъръщаше се. Присядаше. Ставаше. Развяваше безумно нашарената си риза, докато накрая се извиси пред мен и попита:

— *A vie*, сър, какво откривате?

— Как, доктор Брокау естествено!

Смехът на стареца секна като разстрелян. Той попривдигна тъмните си очила, намести ги обратно и сграбчи раменете ми, сякаш за да ме нагласи на фокус.

— Саймън Уинслауз, *ти* ли си!

— Аз, аз! — засмях се. — За бога, докторе, мислех, че отдавна сте умрял и погребан. Какво е станало с вас?

— Какво ли? — Той стисна ръцете ми и ги разтърси, после ме потупа леко по рамото и по бузата. Накрая прихна в силен, самоопрощаващ смях, поглеждайки забавната си риза. — Какво ли? Оттеглих се. И моментално изчезнах. Онази нощ отпътувах на три хиляди мили от там, където ме видях за последен път... Ментовият му дъх стопли лицето ми. — И сега в този край съм известен най-вече като Човекът в Роршаховата риза.

— В какво? — възкликнах аз.

— Роршахова^[1] риза.

Той се отпусна на седалката до мен леко като карнавален балон.

Аз седях слисан, останал без думи.

Лекарят се загледа нагоре, сякаш четеше мислите ми, изписани като въздушна реклама сред облаците.

— Питаш ме защо. Защо ли? Спомням си поразеното ти изражение на летището преди години. Денят на Моето Заминаване Завинаги. Самолетът ми трябваше да се казва „Щастливият Титаник“. С него аз потънах завинаги в безследното небе. И все пак ето ме тук в плът и кръв, а? Нито пък, нито луд, нито разяден от възрастта или пенсионерска скука. Къде, какво, защо, как стана?

— Да — казах аз, — защо се *оттеглихте*, когато бяхте постигнали всичко? Слава, репутация, пари. И без никакъв...

— Скандал? Не, никакъв! Защо ли, тогава? Защото тази стара чаша на търпението преля, и то не от една, а от две капки едновременно. Две прелестни капки. Капка Номер Едно...

Той замълча. Погледна ме косо изпод тъмните си очила.

— Това е само между нас — казах аз. — Гроб съм.

— Да, само между нас. Благодаря.

Автобусът бръмчеше тихо по пътя.

Неговият глас се издигаше и спадаше заедно с бръмченето.

— Знаеш каква фотографическа памет имах? Благословена, прокълната, абсолютна памет. Моментално щракваше всяко казано, видно, направено, докоснато, чуто нещо и можеше да ми го връща напълно на фокус четиридесет, петдесет, шестдесет години по-късно. Всичко, всяко нещо бе хванато в тоя тук капан — и той почука леко по слепоочията си с пръстите на двете ръце.

— Стотици психиатрични случаи, минавали през вратата ми ден след ден, година след година. И нито веднъж, на ни един сеанс не съм си проверявал записките. Тогава смятах, че е достатъчно само да превъртя в главата си това, което бях чул. Естествено пазеха се и звукозаписи за по-сигурно, но никога не бях ги слушал. Та така стояха нещата с цялата тази изумителна работа.

Веднъж, тогава бях на шестдесет години, една пациентка каза някаква дума и аз помолих да я повтори. Защо ли? Изведнъж бях усетил дъгообразните ми канали да се разместват някак, като че ли някакви клапи бяха пропуснали свеж, хладен въздух в дълбок рудник.

„Вяра“, повтори тя.

„Стори ми се, че казахте «звяра»?“, рекох аз.

„О, не, докторе «с вяра»“.

Една дума. Едно камъче, търкулнало се от ръба. И след него — лавината. Защото съвсем ясно бях чул да казва: „Той гледаше звяра в мен“, което се явява малко сексуален намек, нали? А тя в същност беше казала: „Той гледаше с вяра в мен“, което си е съвсем друга работа, ще се согласиш.

През нощта не можах да заспя. Пушех, гледах през прозорците. Усещах главата и ушите си странно прояснени, сякаш току-що се бях вдигнал от тридесетгодишна треска. Почнах да се съмнявам в себе си, в миналото си, в сетивата си и накрая, към три часа в тази гробарска нощ се качих на колата, отидох в кабинета си и разбрах най-лошото.

Разговорите, запаметени в съзнанието ми от стотиците случаи, не бяха същите, като записаните на лента или в картоните на секретарката ми!

— Искате да кажете...

— Искам да кажа, че когато съм чул „звяра“, то е било в същност „с вяра“. Срам е било в същност храм. Гол е било пол или обратно. Аз съм чул легло, а някой е казал тегло. Спя е било успя. Спор е било двор. Блуден е било муден. Диря е било свиря. Бяс е било просто вас. Секс е било кекс или текст, или дявол го знае какво още, претекст. О, да — вода. А, не — спане. Пир — вир. Грешен — днешен. Тайна — майна. Каквото и да е било казано, аз винаги съм го чувал погрешно. Десетки милиони грешно чути думи! Паника сред редиците ми! Триста дявола! Каква лудница!

Всичките тези години, тези хора! Свети Мойсей, Брокау, виках аз, всичките тези години, слязъл от планината, а божието слово ти е било в същност като бръмбар в главата. И сега, на стари години, стари мъдрецо, си решил да се допиташ до изписаните със светкавица плочи. И откриваш, че скрижалите ти с десетте божи заповеди в същност са *различни!*

Та през онази нощ Мойсей напусна кабинета си. Тичах в тъмното, разкъсван от отчаяние. Взех влака за Фар Рокауйей, може би защото ми звучеше тъжно.

Вървах покрай метежа на вълните, равен на който бе единствено метежът в гърдите ми. Как!? Как е могло — плачех аз — цял живот да си бил полуглух и да не го знаеш! И да разбереш това едва сега, когато по някаква щастлива случайност този дар, слухът ти, се върна. Как? Как?

Единственият отговор бе сгромолясването на бурната вълна върху пясъка.

Та това беше Капка Номер Едно, която преля чашата.

Последва миг мълчание.

Автобусът ни полюшваше. Движеше се край златния бряг, през лек ветрец.

— А Капка Номер Две? — попитах накрая тихо аз.

Д-р Брокау вдигна тъмните си очила нагоре и слънчевите лъчи хвърлиха отблясъци като рибки из целия автобус. Проследихме

плуващите многоцветни кръгчета, той — разсеяно, после с полуразвеселена загриженост.

— Поглед. Зрение. Структура. Детайл. Не са ли истинско чудо. Страхотни, в смисъл че внушават истинско страхопочитание. Какво е поглед, зрение, прозрение? Наистина ли искаме да виждаме света?

— О, да — възкликнах моментално аз.

— Отговор на млад, немислещ човек. Не, скъпото ми момче, не искаме. На двадесет години — да, наистина мислим, че искаме да виждаме, да знаем, да бъдем всичко. И аз така мислех едно време. Но през по-голямата част от живота си аз съм имал слабо зрение, половината ми дни съм бил въоръжаван с все нови и нови очила от очните лекари. Да, но ето че идва изгревът на контактните лещи! Най-после, реших аз, ще се въоръжа с тези блестящи чудеса, подобни на сълзи, тези невидими кръгчета! Съвпадение ли? Психосоматична причина и следствие? Защото същата седмица, когато се снабдих с контактните лещи, слухът ми се проясни! Трябва да има някаква физио-мозъчна връзка, но да не си играем на образовани догадки.

Едничкото, което знам, е, че си взех тези кристални роговични лещи, нагласих ги на слабите си, бебешко сини очи и... *Voilà!*

Ето ти го света!

Ето ти ги хората!

Но заедно с това — прости ме, господи — се показва и мръсотията, и безбройните пори по хората.

Саймън — продължи той с леко натъжен тон, притворил за миг очи зад тъмните очила, — хрумнало ли ти е някога, знаел ли си, че хората са почти целите в пори?

Той изчака това да потъне. Замислих се.

— Пори ли? — проговорих накрая.

— Да, пори! Но кой ли се е замислял за това? Кой ли си е давал труда да се загледа? Но с моето възстановено зрение аз ги виждах! Хиляди, милиони, милиарди... пори. Едри, дребни, бледи, червендалести... пори. Виждах ги до една, по всеки. По минувачите. По хората, натъпкани в автобуси, театри, телефонни кабинки, всеки целия в пори и малко плът. Малки пори по дребни жени. Едри пори по чудовищни мъже. Или обратно. Пори, многобройни като оная противна прах, която се носи безредно в някой слънчев лъч из църквата късно следобед. Пори. Те ми станаха просто натрапчива идея.

Вглеждах се в лицата на дамите, а не в очите им, устата или ушите. Може ли един мъж да вижда скелета на една жена как се извива насамнатам из тази сладка възглавнична плът? Да! Но не, аз виждах само тези сита и кухненски рендета на кожата. Цялата красота се превърна в скапана Гротеска. Обърнех ли очи, сякаш в проклетия ми череп се завърташе петметровият телескоп на Паломар. Където и да погледнех, виждах бомбардирана от метеори луна в ужасен супередър план!

А самия себе си? Господи, сутрин бръсненето беше истинско изтезание. Не можех да откъсна поглед от своето разровено от изгубени сражения лице. По дяволите, Имануел Брокау, въздишах аз, ти си самият Гранд Каньон по пладне, пъпчива краставица, обелен нар.

Изобщо контактните ми лещи ме направиха отново петнадесетгодишен. Тоест: пъпчив, саморазпъващ се вързоп съмнения, ужас и самото несъвършенство. Най-противната възраст в живота на човека се бе върнала да ме преследва с пъпчивия си, недодялан призрак.

Лежах като безсънно корабокрушение. Ах, второ юношество, имай милост, стенех аз. Как съм могъл да бъда толкова сляп години наред? Сляп, да, и съм го знаел, но все си казвах, че не е толкова важно. И си се движех тъй пипнешком по света като самодоволен недоскив, късогледо пропускайки дупките, разкъсаното, сълзите и отоците по хората и по мен самия. А сега Действителността ме застигна наред улицата. И Действителността беше: Пори.

Затворих очи и останах на легло няколко дни. Накрая се надигнах в леглото и с широко отворени очи провъзгласих: Действителността не е всичко! Отричам това познание. Издавам закони срещу Порите! В замяна на това приемам онези истини, които постигаме интуитивно или измисляме, за да можем да живеем.

Продадох си очните ябълки.

Иначе казано, дадох контактните си лещи на един садистичен племенник, който разбогатя от кичове, тъпанари и други гадости.

Върнах се пак в килията на старите, зле фокусирани очила. Тръгнах отново през света на възвърнатите, благородни мъгли. Виждах достатъчно, но не прекалено много. Срецах едва различими, призрачни хора, които отново можех да обичам. В утринното огледало виждах този „аз“, с когото можех отново да живея под един покрив, да

му се възхищавам и приемам като свой човек. Почнах да се смея всеки ден с ново щастие. Тихичко. А после и с глас.

Каква шега е животът, Саймън.

От суета си купуваме лещи, с които виждаме всичко и така загубваме всичко!

А пожертваме ли няколкото микроскопични малки късчета от тъй наречената мъдрост, действителност, истина, ние спечелваме отново целостността на живота! Това кой ли не го знае? Особено писателите! Интуитивните романи са далеч по „истина“, отколкото всичките данно-фактови репортажи, писани през цялата история на света!

Но тогава се видях изправен пред двете големи фрактури, които минаваха напречно през съзнанието ми. Очите ми. И ушите ми. Свети боже, промълвих аз. Ами всичките тези хиляди хора, минали през кабинета ми, скърцали по моята кушетка, които търсеха ехото в моята Делфийска пещера, защо, защо? Колко е нелепо! Нито съм видял, нито съм чул ясно когото и да било от тях!

Коя беше тази мис Харботъл?

Какво му беше на стария Динсмур?

Какъв беше истинският цвят, вид, ръст на мис Граймз?

Наистина ли мисиз Скрапуайт изглеждаше и говореше като мумия от египетски папирус, паднала от гоблена зад писалището ми?

Можех само да гадая. Две хиляди мъгливи дни обгръщаха моите загубени деца, само гласове — зовящи, глъхнещи, изчезнали.

Боже мой, аз бях блуждал из пазара с невидим надпис СЛЯП И ГЛУХ, а хората се тълпяха да пускат монети в просяшката ми шапка и хукваха изцелени. Изцелени! Не е ли чудно това, не е ли невероятно? Излекувани от някакъв стар еднорък, че и еднокрак рахитик. И какво? Какво правилно съм им казал, след като съм ги чувал погрешно? Кои наистина бяха тези хора? Никога няма да узная.

А после си помислих: в града има сто психиатри, които виждат и чуват по-ясно от мен. Но техните пациенти хукват голи в открито море или скачат посред нощ като изстреляни от трамплин, или връзват жените си и запалват пура над тях.

А аз се оказвах пред неоспоримия факт на една успешна кариера.

Разумът ми крещеше: сакат *не води* сакатия, слепият и сакатият не изцеляват сакати и слепи! Но един глас от далечния балкон на душата ми отвърна присмехулно: Дрън-дрън, та пляс! Много важно!

Ти, Имануел Брокау, си един порцеланов гений, което значи пропукал, но блестящ! Замъглените ти очи виждат, запушените ти уши чуват. Твоите счупени сетива лекуват до известна степен, но подсъзнателно! Браво!

Но не, аз не можех да живея със съвършеното си несъвършенство. Не можех да разбера, нито да понасям това самонадеяно, потайно нещо, което разиграваха пред света разни доктори-ливади с всичките им паравани и затъмнения, за да лекуват животни-ливади.

Трябваше да направя избор между няколко неща. Да си сложа обратно контактните лещи? Да си купя слухов апарат, който да подпомогне бързо подобряващия ми се усет за звук? А после? Да открия, че съм загубил връзка с най-доброто и скритото от съзнанието, което за тридесет години удобно бе свикнало с лошото зрение и кофти слух? Бъркотия и за лечителя, и за лекувания.

Да си остана сляп и глух и да продължа да работя? Това ми се струваше страотно мошеничество, макар че паметта ми беше свежа като новоизпрана, чисто беличка и изгладена.

Така че се оттеглих.

Стегнах си багажа и хукнах към златното забвение, като оставих ужасно особените си уши да си трупат невероятния восък...

Автобусът пътуваше по брега в топлия следобед. Няколко облака преминаха над слънцето. Сенки замъглиха плажа и хората, пръснати по пясъка под многоцветни чадъри.

Прокашлях се.

— И ще се върнете ли някога към практика, докторе?

— Аз и сега практикувам.

— Но нали току-що казахте...

— О, не официално, нито с кабинет и заплащане, не, това никога вече. — Лекарят спокойно се усмихна. — Тази загадка продължава да ме измъчва. Тоест — как съм лекувал всички тези хора само с полагане на ръка, макар че ръцете ми са отсечени от рамото. Но и сега все още не съм вдигнал ръце...

— Как?

— С тази моя риза. Ти видя. И чу.

— Като минавахте през автобуса?

— Именно. Цветовете. Фигурите. Едно за този мъж, друго за онова момиче, трето за това момче. Зебри, кози, светкавици, египетски амулети. Какво, какво, какво?, питам аз. И: отговори, отговори, отговори. Човекът в Роршаховата риза.

Вкъщи имам десетина такива ризи.

Всякакви цветове и най-различни преплетени фигури. Една ми я нарисува самият Джексън Полак, преди да почине. Всяка риза нося един ден или пък по една седмица, зависи как върви, дали предизвиква множество бързи, пълни с вълнение и отплата отговори. После хвърлям старата и слагам нова. Десет милиона погледи, десет милиона неравнодушни отговори!

Дали не мога да спазаря тези Роршахови ризи с някой психоаналитик в отпуска? Да правиш тестове на приятелите си? Да слисаш съседите си? Да подразниш любопитството на жена си? Не, не. Това си е мое собствено, специално, лично и най-скъпо забавление. Никой не бива да го споделя. Аз и моите ризи, слънцето, автобусът и хилядите дни напред. Плажът ме чака. И по него — моите хора!

И така, вървя си аз по плажовете на този летен свят. Тук няма зима, прекрасно, нали, никаква зима на недоволството, би казал едва ли не, а смъртта е само тътен отвъд дюните. Разхождам се по моето собствено време и начин сред хората, вятърът развява платнената ми риза ту на север, ту на юг или югозапад и аз виждам как очите ми се стрелват, плъзгат, подсмивват се, смигват, удивяват се. И каже ли някой нещо за мастилено-петнистите памучни шарки, аз спирам. Заприказвам се. Поразхождам се малко с тях. Вглеждаме се в огромното огледало на морето. Аз отстрани се вглеждам в душата им. Понякога се разхождаме по цели часове, едни малко по-дължки сеанси на открито. Обикновено един ден стига и те, като не знаят с кого са се разхождали, освободени от данъци, се оказват разтоварени, нищо неподозиращи пациенти. И продължават по смрачаващия се бряг към едно по-прекрасно и светло навечерие. Зад гърба им глухият слепец им махва за „на добър път“ и се понася към дома си да омете щастливата вечеря, оживен от добре свършената работа.

Или понякога ще срещна из пясъците някой полуунесен, чиито грижи не могат да бъдат извадени наведнъж в грубата дневна светлина. Тогава, сякаш случайно, ние се натъкваме един на друг след седмица и тръгваме да се разхождаме покрай разпенения прибой и правим това,

което открай време се е правело: попътна изповед. Защото дълго преди затвора на изповедалните с потайни шепоти и покаяния, приятели са се разхождали, разговаряли, изслушвали и в това изслушване-изприказване са лекували един другиму горчивите отчаяния. Добрите приятели непрекъснато разменят буцата в гърлото си, дават си даровете на споделените тревоги и по този начин се освобождават от тях.

Уборка на боклуците от поляни и съзнания. С ярката си риза и пръчка с кука на върха аз тръгвам всяка сутрин да... почиствам плажовете. Толкова много, о, толкова много човешки тела лежат там в светлината. И толкова много души се губят в мрак. Опитвам се да вървя сред всички тях, без да се... препъвам...

Вятърът лъхна прохладен и свеж през прозореца на автобуса и раздвижи море от вълнички по пъстрата риза на замисления стар човек.

Автобусът спря.

Доктор Брокау внезапно забеляза къде се намираме и скочи:

— Почакайте!

Всички в автобуса се обърнаха, сякаш да проследят излизането на кинозвезда. Всички се усмихваха.

Доктор Брокау ме потупа по ръката и затича. На другия край на автобуса той се извърна, развеселен от собствената си разсеяност, повдигна тъмните очила и присви към мен слабите си, бебешко сини очи.

— Ей, ти... — каза той.

За него аз вече бях мъгла, поантилистичен образ някъде отвъд рамките на зрението.

— Ти... — извика той в тази прословута мъгла на съществуването, която топло и силно го обгръщаше и притискаше, — ти изобщо не ми каза. *Какво* е това?

Той стоеше изправен, за да се вижда цялата му невероятна Роршахова риза, която се ветрееше и гъмжеше от вечно променящите се линии и багри.

Погледнах. Примигнах. Отговорих.

— Слънчев изгрев! — извиках му.

Лекарят се замая от този деликатен приятелски вятър.

— Сигурен ли си, че не е залез? — извика той, слагайки ръка на ухото си.

Погледнах пак и се усмигнах. Надявах се, че вижда усмивката ми през хилядите мили в автобуса.

— Не — отговорих аз. — Изгрев. Прекрасен изгрев.

Той затвори очи да смеле думите. Големите му длани зашариха по брега на развяваната от вятъра риза. Той кимна. После отвори светлите си очи, махна ми и стъпи навън в света.

Автобусът потегли. Погледнах назад.

А там вървеше доктор Брокау, вървеше право напред из плажа, където лежаха разнородни мостри от света, хиляди хора, къпеци се в топлата светлина.

Струваше ми се, че той върви леко по морето от хора.

Като погледнах за последен път, той все така славно се носеше по това море.

[1] Херман Роршах (1922) — швейцарски психиатър, създател на Роршаховия тест, при който пациентът тълкува какво вижда в произволни мастилени петна и с това разкрива интелектуални и емоционални фактори. — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.